

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

BANKACILIK SEKTÖRÜ

“2024 Değerlendirmesi ve 2025 Beklentileri

Araştırma Raporu

Hacı Dede Hakan KARAGÖZ

KONYA
Şubat, 2025
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	2
2. 2024 YILI DEĞERLENDİRMESİ	2
3. 2025 YILI BEKLENTİLERİ	7
4. KAYNAKÇA.....	8

1. GİRİŞ

2024 yılında küresel ölçekte enflasyonla mücadele kapsamında sıkı para politikası uygulamalarına geçilmiş ve enflasyonla mücadelede faiz oranları belirleyici olmuştur. Ayrıca, 2024 Kasım ayında yapılan ABD başkanlık seçimlerini kazanan Donald Trump politikaları kapsamında Çin ve AB'ye yönelik ek gümrük vergileri, Panama Kanalı, Grönland ve Kanada üzerine izlediği siyaset, küresel düzeyde gerginliğin sürmesine ve altın fiyatlarında yükselişe neden olmuştur. 2024 yılında bankacılık sektörü, Türkiye ekonomisine göre daha yüksek oranda büyüme göstermiştir. Ayrıca, banka sayısının artmasına karşılık çalışan sayısının azalması, bankaların dijital uygulamalara ağırlık verdiğini göstermektedir.

2024 yılında 32,6 trilyon TL'lik aktif büyüklüğüne ulaşan bankacılık sektörü, kredi ve mevduatlarındaki artışa rağmen kredi/mevduat oranları düşüş göstermiştir. Bu da bankaların topladığı mevduatları, kredi olarak dağıtmada daha çekinceli davrandığını göstermektedir. Kur Korunmalı Mevduattan (KKM) çıkış stratejisi kapsamında, KKM'de mevduatı olanların TL mevduatlarına yöneldiği, toplamda mevduat içerisindeki TL mevduatlarının artışından görülebilmektedir.

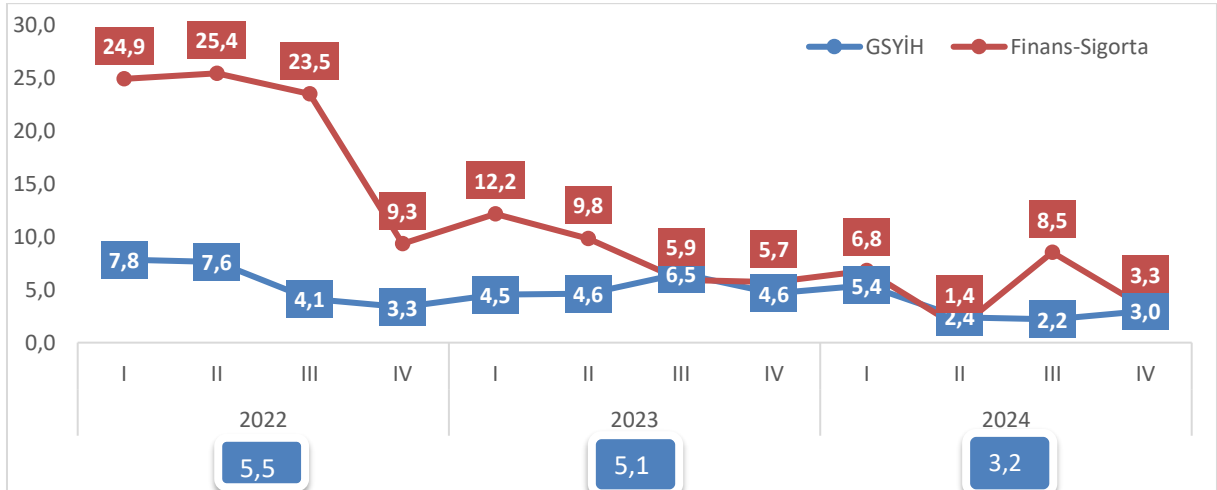
Bu çalışmada bankacılık sektörünün 2024 yılındaki mevcut durumu ve 2025 yılında sektörün beklentileri ele alınmaktadır.

2. 2024 YILI DEĞERLENDİRMESİ

2024 yılının dördüncü çeyreğinde Türkiye ekonomisi %3,0 oranında büyürken finans ve sigortacılık sektörü %3,3 oranında büyüme eğilimi göstermiştir. 2023 yılında %5,1 büyüyen Türkiye ekonomisi 2024 yılında %3,2 oranında büyüme göstermiştir. 2024 yılında Türkiye ekonomisi 43,4 trilyon TL'lik, finans sektörü ise 1,46 trilyon TL'lik ekonomik büyüklüğe ulaşmıştır.

Son 11 çeyreklik döneme bakıldığında, Türkiye de finans ve sigortacılık sektörünün pozitif büyüme sergilediği görülmektedir.

Grafik 1. Dönemlere Göre GSYİH ve Finans Sigorta Sektörünün Büyüme Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Bankacılık Sektörü 2024 Değerlendirmesi ve 2025 Beklentileri

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre 2024 yılında Türkiye’de toplam 58 bankanın 9.329 şubesi faaliyet göstermektedir. Banka çalışan sayısı ise bir önceki yıla göre %-1,7 oranında azalarak 187.911 kişi olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılında şube sayısı 10.000 altına düşen bankaların, son beş yıldır şube sayısındaki azalma trendi sürmektedir. 2018 yılında 47 bankanın 10.454 adet şubesi bulunurken 2024 yılında 58 bankanın 9.329 şubesi bulunmaktadır. 2018 yılında bankaların çalışan sayısı ise 192.313 iken 2024 yılında 187.911’e gerilemiştir. Ayrıca çalışan sayısı 2021 yılına kadar düşerken bu yıldan itibaren yükselmeye başlamıştır.

Tablo 1. TBB Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

Yıl	Banka Sayısı	Şube Sayısı	Çalışan Sayısı
2018	47	10.454	192.313
2019	47	10.199	188.837
2020	48	9.939	186.612
2021	51	9.792	185.248
2022	52	9.661	188.660
2023	54	9.497	189.112
2024	58	9.329	187.911

Kaynak: TBB

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre Aralık 2024 dönemi itibariyle, sektörün toplam aktif büyüklüğü 32,6 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında sektörün aktif büyüklüğü 2023 yılına göre 9,1 trilyon TL artış göstermiştir.

Aralık 2024 itibariyle en büyük aktif kalemlerini 16 trilyon TL ile krediler ve 5,2 trilyon TL ile menkul değerler oluşturmuştur. 2024 yılında yıllık bazda aktifler %38,9, krediler %37,5, menkul kıymetler ise %31,7 oranında artış göstermiştir.

Bankaların en büyük fon kaynağı olan mevduatlara bakıldığında ise, 2023 yılına göre %27,3 oranında artış göstererek 18,9 trilyon TL’ye yükseldiği görülmektedir.

Sektörün diğer verilerine bakıldığında;

- Özkaynaklar %36,6,
- Dönem net karı %36,6,
- Takipteki alacaklar %53,
- Sermaye yeterlilik oranı ise %5,3 oranında artmıştır.

Bankacılık Sektörü 2024 Değerlendirmesi ve 2025 Beklentileri

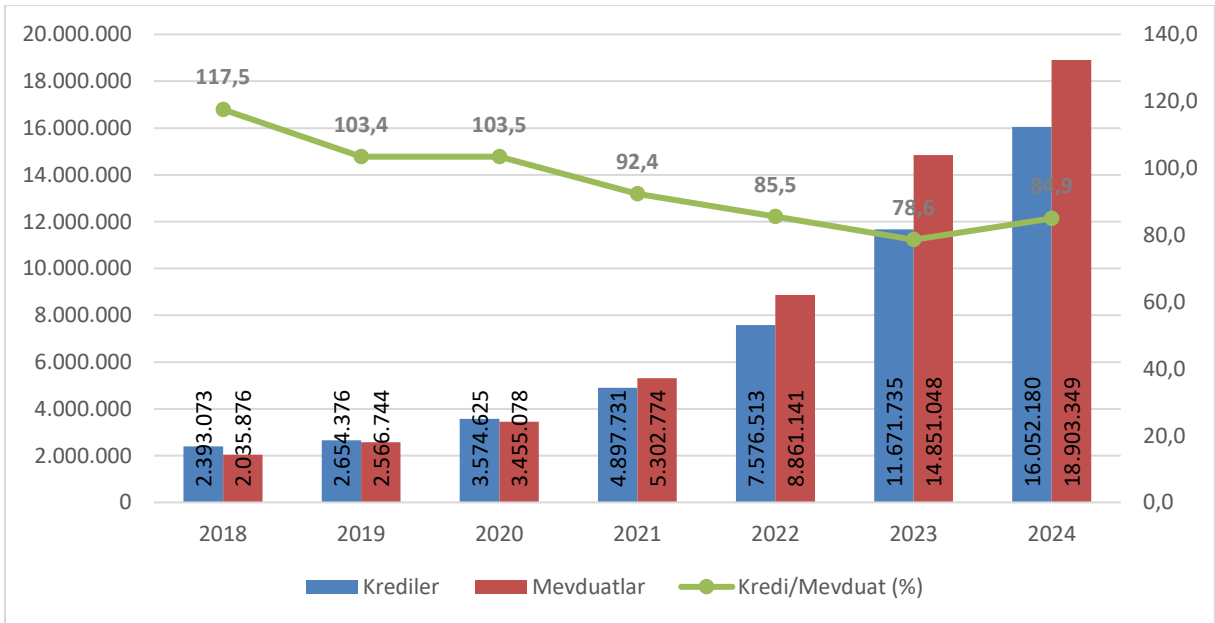
Tablo 2. Bankacılık Sektöründe Mevcut Durum (Milyon TL)

(Milyon TL)	Aralık 23	Aralık 24	Değişim	
			Tutar	(%)
Aktif Toplamı	23.519.337	32.657.234	9.137.897	38,9
Krediler	11.677.135	16.052.180	4.375.045	37,5
Takipteki Alacaklar	191.893	293.623	101.730	53,0
Menkul Değerler	3.968.743	5.225.019	1.256.276	31,7
Mevduat	14.851.970	18.903.349	4.051.379	27,3
Özkaynaklar	2.121.581	2.898.050	776.469	36,6
Dönem Kar / Zararı	603.634	658.975	55.341	9,2
Sermaye Yeterliliği Standart Oranı * (%)	19	20	1	5,3

Kaynak: BDDK, Aylık Bankacılık Sektörü Verileri (Temel Gösterim)

2024 yılında Türkiye’de kullanılan krediler bir önceki yıla göre %37,5 artarak 16 trilyon TL’ye, mevduatlar ise %27,3 oranında artarak 18,9 trilyon TL’ye yükselmiştir. Kredi mevduat oranı (KMO), bankaların likidite durumunu ölçmek amacıyla takip edilen göstergelerden bir tanesidir. Oran, bankaların bilançolarındaki en önemli varlık kalemi olan kredilerin, temel fonlama kaynağı olan mevduatlar ile ne ölçüde karşılandığını göstermektedir. Bu oran 2018 yılında %117,5 düzeyinde iken 2024 yılında %84,9 seviyesine düşmüştür.

Grafik 2. Krediler, Mevduatlar ve Kredi/Mevduat Oranı

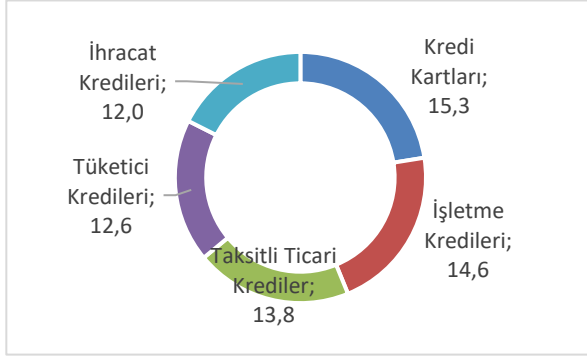
Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü 2024 Değerlendirmesi ve 2025 Beklentileri

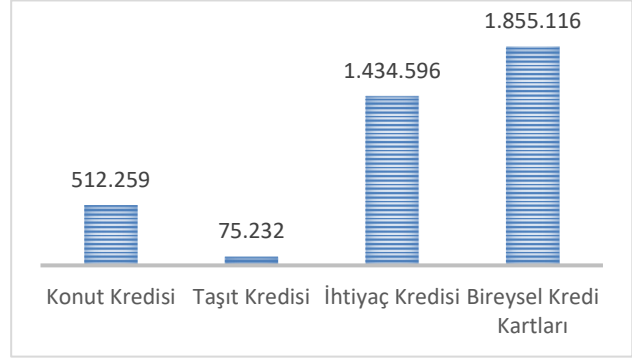
2024 yıl sonu itibariyle toplam krediler 16 trilyon TL'ye yükselmiştir. Krediler bir önceki yıla göre %37,5 oranında artış göstermiştir. 2024 yılında 2,3 trilyon TL'lik işletme kredilerine karşılık 2 trilyon TL'lik tüketici kredisi kullanılmıştır. Toplam kredilerin %48,5'ini kısa vadeli krediler oluştururken %51,5'ini orta ve uzun vadeli krediler oluşturmaktadır. Ayrıca, kredilerin %63,2'si TL kredileri iken %36,8'i ise döviz kredileridir.

Tüketici kredilerinin içerisinde ise ilk sırada 1,4 trilyon TL'lik kredi hacmi ile ihtiyaç kredisi yer almaktadır. İhtiyaç kredisinin ardından 512 milyar TL'lik kredi hacmiyle konut kredisi ve 75 milyar TL'lik kredi hacmiyle taşıt kredisi gelmektedir. 2023 yılı aralık ayı itibariyle bireysel kredi kartları 1,8 trilyon TL'lik değere ulaşmıştır. Kredi türlerinde taşıt kredisi yıllık bazda düşerken diğer krediler artış göstermiştir.

Grafik 3. Kredilerde İlk Beş Kredi Türü

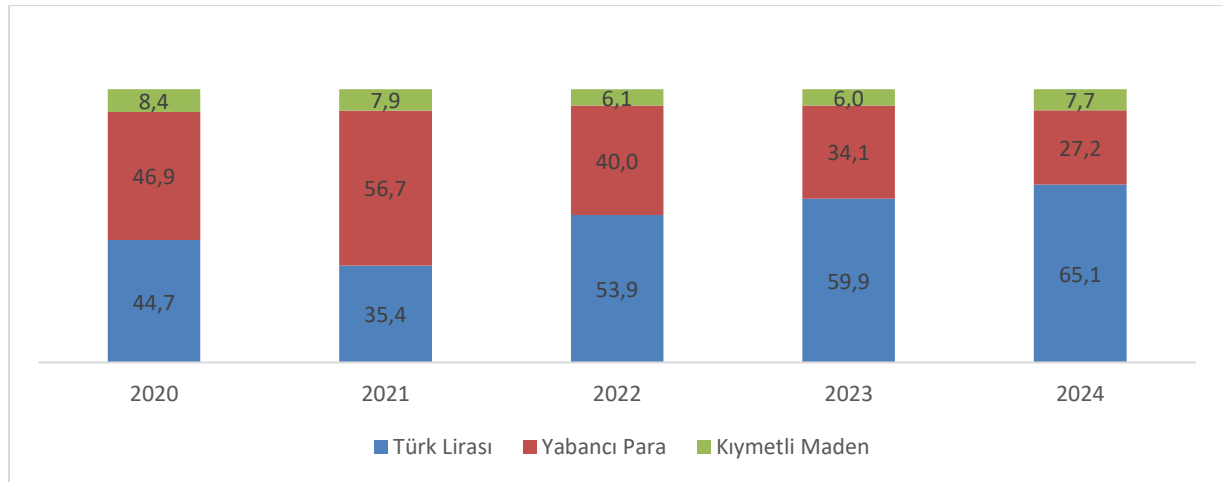
Grafik 4. Tüketici Kredilerinin Dağılımı (%)

Kaynak: BDDK

Mevduatların alt kırılımlarına bakıldığında toplam mevduat içerisinde yabancı para ve kıymetli madenler mevduatının payı 2023 yılında %40,1 iken 2024 yılında bu oran %34,9'a gerilemiştir. 2024 yılı bankacılık sektörünün mevduat dağılımında TL'nin payı %65,1 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5. Mevduatların Dağılımı (%)

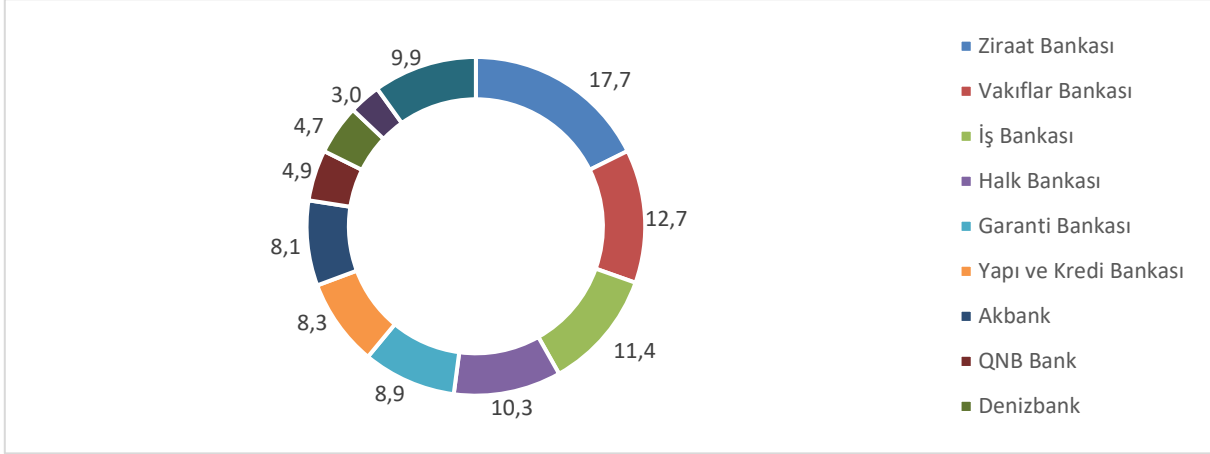

Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü 2024 Değerlendirmesi ve 2025 Beklentileri

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü, 2024 yılının ilk dokuz ayında 28 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Aktif büyüklük açısından ilk üç banka 2024 yılı Eylül ayı itibariyle; 4,9 trilyon TL'lik aktif toplamıyla Ziraat Bankası, 3,5 trilyon TL'lik aktif toplamıyla Vakıflarbank ve 3,1 trilyon TL'lik aktif toplamıyla İş Bankasıdır. Bankacılık sisteminde ilk 5 banka toplam aktif büyüklüğünün %61'ini, ilk 10 banka %90'ını temsil etmektedir.

Grafik 6. Bankacılık Sektörü Aktif Büyüklük Payları (2024, %)

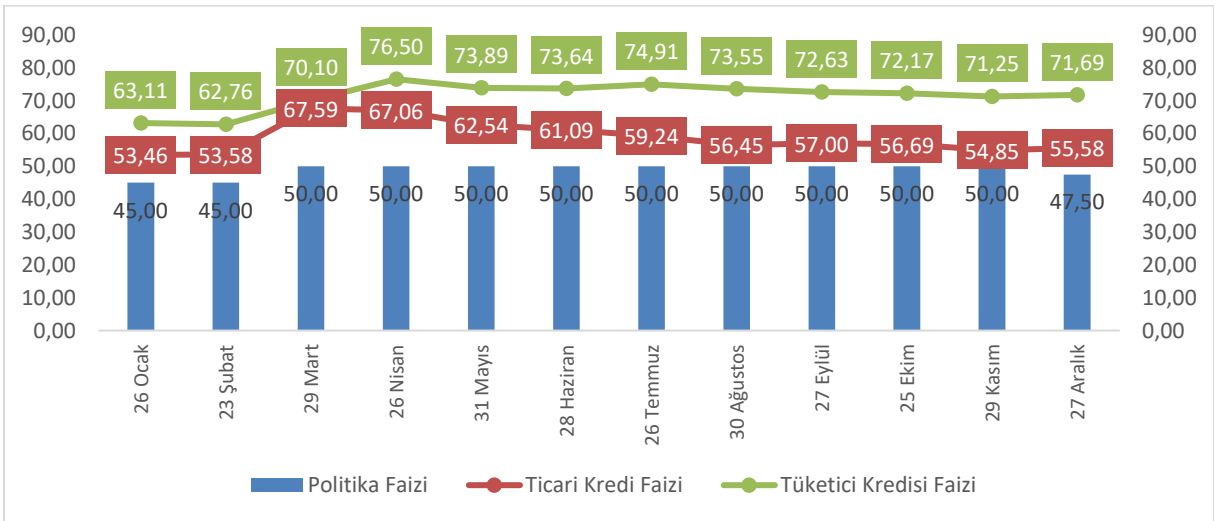

Kaynak: TBB

2024 yılında TCMB tarafından yürütülen para politikasına göre; mart ayında politika faizi 250 baz puan artırılarak %50'ye yükseltilmiş ve kasım ayına kadar sürdürülmüştür. 2024 yılının aralık ayında politika faizi tekrar 250 baz puan indirilerek %47,5'e düşürülmüştür.

Politika faizindeki bu artışa paralel olarak bankalar tarafından kullanılan ticari kredi faizleri, Mart 2024 tarihinde %53,58 seviyesinden %67,59'a, tüketici kredi faizleri ise %62,76'dan %70,10'a yükseltilmiştir. Merkez Bankasının uyguladığı sıkı para politikasının bir sonucu olarak parasal sıkılaştırmanın bir sonucu olarak yüksek faiz politikası izlenmiştir.

Grafik 7. TCMB ve Piyasa Faizleri (2024)

Kaynak: BDDK

3. 2025 YILI BEKLENTİLERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın yayımladığı 2025 Yılı Para Politikası raporuna göre fiyat istikrarını sağlamaya yönelik politikaların devam edileceği ve bu kapsamda finansal istikrarın gözetileceği ifade edilmiştir. Enflasyon hedefinin %5 olarak korunduğu, belirsizlik aralığı olarak \pm %2 puan belirlendiği ve bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının politika faizi olmayı sürdüreceği belirtilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan "Orta Vadeli Program (2025-2027)" raporunda finansal istikrar başlığı altında; finansmana erişimin kolaylaştırılması, tasarrufların artırılması, finansal istikrarın desteklenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, **2025 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında mali piyasalara ilişkin hedeflenen hususlar şu şekildedir:**

- Finansal sektörde etkinlik ve ürün çeşitliliği artırılabilecek,
- Fintek ve dijital finans altyapısı güçlendirilecek,
- Finansal sektörde sürdürülebilirlik çalışmaları desteklenecek,
- Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel (ÇSY) kriterlere yönelik farkındalık artırılarak sürdürülebilir finans alanında yeni ürün ve hizmetler geliştirilecek,
- Finansal istikrarın güçlendirilmesi amacıyla kurumsal altyapı iyileştirilecek, serbest piyasanın işleyişini bozabilecek müdahalelerden kaçınılabilecek,
- Katılım finansa ilişkin uygulamalar ve mevzuat altyapısı geliştirilecek,
- İstanbul Finans Merkezi'nin finansal piyasaların derinleşmesine daha etkin bir biçimde katkı vermesi sağlanacak.

2025 yılı küresel beklentiler;

- 2024 Kasım ayında ABD seçimleri sonucunda Trump seçilmiş ve 20 Ocak 2025 tarihi itibarıyla görevine başlamıştır. ABD'nin Çin ve AB'ye yönelik gümrük vergileri konulması, Panama Kanalı, Grönland ve Kanada'ya yönelik niyetleri bölgesel huzursuzluklara neden olabilecektir.
- Küresel enflasyonu düşürmeye yönelik sıkılaştırıcı para politikasının devam edeceği öngörülmektedir.

2025 yılı ulusal beklentiler;

- TCMB tarafından 2024 yıl sonunda başlayan faiz indirimlerinin sıkı duruşunu sürdürerek faiz indirimlerine devam edeceği bu indirimlerinde bankacılık sektörüne olumlu yansıtacağı,
- Fiyat istikrarı hedefi doğrultusunda finansal piyasalar yakından takip edileceği, kredi ve mevduat piyasalarının bu doğrultuda ayarlanacağı, kurdaki sakin seyre bağlı olarak TL mevduatının cazibesinin devam edeceği, KKM'nin 2025 yıl sonuna doğru sonlandırılacağı,

- Merkez Bankası dijital paralarının daha geniş düzeyde kullanılacağı ve bankacılık ve ödeme altyapılarını değiştirebileceği, ayrıca merkez bankası para politikası kararlarının, döviz kurlarının seyri ve fiyat istikrarı hedefleri piyasaların odak noktası olacağı,
- Merkez bankalarının faiz politikalarının enflasyonla mücadelede önemli bir araç olmaya devam edeceği,
- Sanayi üretiminde toparlanma ve büyümede yatay bir seyir olacağı ve iç talebin zayıf süreceği öngörülmektedir.

4. KAYNAKÇA

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK),
- Cumhurbaşkanlığı 2025 Yılı Programı,
- Garanti BBVA Yatırım, “Finansal Piyasalar Stratejisi 2025” Raporu,
- Orta Vadeli Program (2024-2026),
- Para Dergisi, “2025 Dönüşümler Yılı Olacak” Makalesi,
- TCMB Enflasyon Raporları,
- Türkiye Bankalar Birliği (TBB),
- Şeker Yatırım, “2025 Stratejisi” Raporu.